

نکته ای درباره آیه ولایت

حجت الاسلام والمسلمین نظری منفرد

سؤال: درباره آیه ۵۵ سوره مائده «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ»

(مائده/۵۵)

اولاً کلمه «إِنَّمَا» می نویسند حصر است اما حصر بودنش برای من خیلی روشن نیست.

جواب : بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطاهرين و لعنة الدائمة على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين

بحث راجع به مدلول آیه ۵۵ سوره مبارکه مائده است. آیه شریفه این است: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ

يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ»

مستحضرید که شیعه به این آیه استدلال کرده بر ولایت امیرالمؤمنین (علیه السلام) و از آیاتی است که در قرآن کلمه ولیّ

در آن آمده و این مثل مولی نیست که آن شبهات هم دیگه در آن بشود که مولا چندتا معنا دارد دیگه، ولیّ پیدا

است. «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ» سؤال راجع به این آیه دارند.

اینکه از کلمه «إِنَّمَا» استفاده حصر می شود یا نه؟ معلوم نیست استفاده حصر از کلمه «إِنَّمَا» بشود..

انما منحصر در حصر

اما در رابطه با سؤال که آیا کلمه «إِنَّمَا» حصر هست یا حصر نیست؟ ما نمی توانیم که از خودمان راجع به این

مسئله اظهار نظر بکنیم. ما بایستی به متخصص مراجعه بکنیم ببینیم کلمه «إِنَّمَا» در لغت عرب برای حصر می آید یا

برای حصر ...، حصر معلوم است یعنی چی، حصر یعنی انحصار، منحصرأ، منحصرأ ولیّ شما سه طایفه هستند. خدا،

پیغمبر، «الَّذِينَ آمَنُوا» آیا کلمه «إِنَّمَا» برای حصر هست یا برای حصر نیست؟ اگر مغنی اللیب این جا باشد و ظاهراً باید

داشته باشیم. اگر لطف بفرمایید تا ما داریم بحث می کنیم این را بشود پیدا بکنید. کاری ندارد پیدا کردنش،

بله، حالا قبل از این که کتاب ادبیات را بیاورند، مغنی مال ابن هشام سنی قرن هشتم هجری است. آدم ادیبی

هست، بسیار ادیب است بلکه مجتهد در ادبیات است. مغنی را خواهند آورد ببینیم که نظر ایشان چیست؟ اجمالاً

من عرض می کنم نظر ایشان را در آن جا که «إِنَّمَا يفيد الحصر» از ادوات حصر است و غیر از این که ایشان متخصص در

نحو است می‌خواهید کُتُب لغت را الان بیاوریم مثل صحاح و تاج‌العروس و مصباح‌المنیر فیومی و این کتاب‌های لغتی که هست، قاموس و قاموس فیروزآبادی و این‌ها، از این‌ها استفاده می‌شود که «إِنَّمَا» افاده حصر می‌کند. «أَمَّا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ» (کهف/۱۱۰) اگر افاده حصر نکند آن جا هم باید همین حرف را ما بزنیم. «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ» باید بگوییم نه، افاده حصر ...، از این‌ها هم افاده حصر نمی‌شود. در حالی که این‌طور نیست و مضافاً بر این که اهل ادب تصریح کردند تصریح کردند به این که «إِنَّمَا» افاده حصر می‌دهد.

دفتر مطالعات، پژوهش‌ها و ارتباطات حوزوی

مرکز رسیدگی به امور مساجد